

**НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ЦЕНТР ІНДУСТРІАЛЬНИХ ПРОБЛЕМ РОЗВИТКУ
НАН УКРАЇНИ**

**ОБ'ЄДНАННЯ ПРОМИСЛОВЦІВ І ПІДПРИЄМЦІВ ХАРКІВСЬКІЙ ОБЛАСТІ - РЕГІОНАЛЬНЕ
ВІДДІЛЕННЯ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ ГРОМАДСЬКОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ «УКРАЇНСЬКИЙ СОЮЗ
ПРОМИСЛОВЦІВ І ПІДПРИЄМЦІВ»**

**МОНІТОРИНГ І КОМЕНТАРІ
ДО НОРМАТИВНО-ПРАВОВИХ АКТІВ
У СФЕРІ РЕГУЛЯТОРНОЇ ПОЛІТИКИ**

листопад 2017 р.

Харків, 2017

Зміст

1. Нормативно-правові акти, прийняті у листопаді 2017 р.	4
2. Нормативно-правові акти, які набрали чинності у листопаді 2017 р.	10
3. Практика дерегулювання економіки України	11
4. Перспективне законодавство	14
5. Оцінка якості проведення АРВ проектів нормативно-правових актів	19

Методологія дослідження

Моніторинг законодавчих та нормативно-правових актів в сфері регуляторної політики – один з проектів НДЦ ІПР НАН України в сфері науково-експертної та експертно-аналітичної діяльності, який започаткований з січня 2014 року та передбачає щомісячне оприлюднення результатів.

Метою Моніторингу є відстеження та оперативний аналіз змін в законодавстві та нормативно-правовому забезпеченні в сфері регуляторної політики та дерегулювання економіки.

Аналіз законодавчих та нормативно-правових актів здійснюється за такими напрямками:

1) реєстраційна система; 2) адміністративні послуги, дозвільна система та ліцензування; 3) податкова політика та адміністрування податків; 4) зовнішньоекономічна діяльність; 5) бюджетна система та міжбюджетні відносини; 6) контрольно-перевірочна діяльність; 7) банківська діяльність; 8) публічні закупівлі.

Методологія аналізу законодавчих та нормативно-правових актів передбачає ідентифікацію їх впливу на діяльність громадян та/або суб'єктів господарювання, порівняння нової редакції аналізованої норми з попередньою; ідентифікацію результативності відповідних змін з відокремленням позитивних наслідків та потенційних недоліків (ризиків). При оцінці очікуваної результативності враховується зменшення або збільшення корупційних ризиків, кількості процедур, витрат часу та коштів громадянами та суб'єктами господарювання на отримання відповідної адміністративної послуги, а також доцільність використання конкретного інструмента порівняно з можливими альтернативами.

Моніторинг включає 5 основних розділів: 1) аналіз нормативно-правових актів, прийнятих у відповідному місяці; 2) перелік нормативно-правових актів, які набирають чинності у відповідному місяці; 3) інформація щодо практики дерегулювання в Україні та окремих регіонах, результати експертних опитувань щодо сприйняття дієвості регуляторної політики та дерегулювання, досвід роботи місцевих органів тощо); 4) оцінку якості проведення АРВ проектів нормативно-правових актів, які були розроблені регуляторними органами в поточному місяці; 5) аналіз перспективного законодавства..

1. НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ АКТИ, ЯКІ БУЛИ ПРИЙНЯТІ У ЛИСТОПАДІ 2017 р.

1.1. Реєстраційна сфера

Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку ведення Єдиного державного реєстру витратомірів-лічильників і рівнемірів — лічильників рівня пального у резервуарі, передачі облікових даних з них електронними засобами зв'язку» від 22 листопада 2017 р. № 891 (Порядок вводиться в дію з 1 січня 2018 року).

Коментар: Уряд затвердив Порядок ведення Єдиного державного реєстру витратомірів - лічильників та рівнемірів - лічильників рівня пального у резервуарі, передачі облікових даних з них електронними засобами зв'язку.

Згідно з документом держателем Реєстру є ДФС, інформацію до Реєстру вносять виробники та реалізатори пального за допомогою спеціального програмного продукту розробленого ДФС. Також встановлено порядок подання суб'єктами господарювання інформації до Реєстру та можливість її коригування. Реалізація постанови дасть можливість здійснювати комплексний контроль за виробництвом та реалізацією пального для забезпечення запобігання ухилення від сплати акцизного податку.

Державній фіскальній службі доручено забезпечити створення та ведення Єдиного державного реєстру витратомірів-лічильників і рівнемірів — лічильників рівня пального у резервуарі, передачу облікових даних з них електронними засобами зв'язку за рахунок коштів, передбачених на функціонування зазначеного Реєстру, а міністерствам та іншим центральним органам виконавчої влади – привести власні нормативно-правові акти у відповідність із цією постановою.

Передбачається створення багатофункціональної системи контролю автоматизованого збору інформації щодо виробництва та реалізації пального, відстеження в режимі онлайн наявності пального у резервуарах, перерахунку його залишків та надлишків, встановлення динамічних відхилень його залишків та інших параметрів отримання та відпуску пального.

Внесена до Реєстру інформація видаленню не підлягає. Коригування такої інформації з причин технічного збою програмного забезпечення, допущених помилок під час заповнення електронних документів для наповнення Реєстру або інших технічних негараздів проводиться розпорядниками акцизних складів протягом трьох календарних днів, починаючи з дати усунення таких технічних збоїв або виявлення таких помилок, шляхом формування та надсилання коригуючих електронних документів для наповнення Реєстру з письмовим повідомленням про це територіальному контролюючому органу за місцем розташування акцизного складу. Все це може призвести до певних складнощів у роботі із системою.

Розпорядження Кабінету Міністрів України «Про затвердження плану заходів з впровадження системи проведення логічного та арифметичного контролю декларацій та модернізації програмно-апаратного комплексу інформаційно-телекомунікаційної системи “Єдиний державний реєстр декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування» від 8 листопада 2017 р. № 787-р (набуло чинності з 08.11.2017 р.)

Коментар: Урядом затверджено план заходів з впровадження системи проведення логічного та арифметичного контролю декларацій та модернізації програмно-апаратного комплексу інформаційно-телекомунікаційної системи “Єдиний державний реєстр декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування”.

Міністерствам, іншим центральним органам виконавчої влади, визначеним виконавцями плану заходів, необхідно забезпечити виконання плану заходів та подавати щомісяця до 15 числа Національному агентству з питань запобігання корупції інформацію про стан виконання плану заходів для її узагальнення і подання до 30 числа Кабінетові Міністрів України.

Урядовий документ ухвалено для забезпечення проведення логічного та арифметичного контролю декларацій, модернізації програмно-апаратного комплексу інформаційно-телекомунікаційної системи "Єдиний державний реєстр декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування". Також реалізація заходів, передбачених планом, дозволить проведення аудиту роботи Реєстру, вжиття заходів щодо автоматизованого обміну даними з іншими державними реєстрами та інформаційними базами даних тощо.

Планом передбачено

Погодити технічне завдання на доопрацювання за рахунок коштів міжнародної технічної допомоги та розширення функціональних можливостей системи проведення логічного та арифметичного контролю декларацій (далі — система), вдосконалити систему відповідно до технічного завдання

Забезпечити отримання позитивного експертного висновку за рахунок коштів міжнародної технічної допомоги, погодити з Адміністрацією Держспецзв'язку питання щодо розміщення програмного забезпечення системи у захищеному середовищі та завантаження до неї даних з інформаційно-телекомунікаційної системи “Єдиний державний реєстр декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування” (далі — Реєстр).

Передати програмне забезпечення системи від Програми розвитку ООН (ПРООН) до Національного агентства на позабалансовий облік.

Підготувати документи для проведення експертизи програмних засобів, які здійснюють функції з технічного захисту інформації, що міститься в системі, та подати їх до Адміністрації Держспецзв'язку.

Забезпечити приймання-передачу програмного забезпечення системи та необхідної документації від ПРООН до Національного агентства.

Розробити та затвердити протоколи автоматизованого обміну між Реєстром і такими державними реєстрами та інформаційними базами даних: Державним реєстром речових прав на нерухоме майно; Єдиним державним реєстром юридичних осіб, фізичних осіб — підприємців та громадських формувань; Державним реєстром обтяжень рухомого майна; Державним реєстром актів цивільного стану громадян; Єдиним реєстром довіреностей;

Вжити заходів до розроблення та впровадження регламентів взаємодії акредитованих центрів сертифікації ключів з Реєстром.

Привести комплексні системи захисту інформації у відповідність з нормативними документами у сфері захисту інформації, забезпечення автоматизованого обміну інформацією з Реєстру шляхом внесення відповідних змін та/або створення комплексних систем захисту інформації.

Провести аудит роботи Реєстру із залученням незалежних фахівців, його модернізацію та розширення прикладного програмного забезпечення, у тому числі розробити необхідну документацію, вжити заходів до автоматизованого обміну з іншими державними реєстрами та інформаційними базами даних.

Створити та провести атестацію комплексної системи захисту інформації, що міститься в Реєстрі.

1.2. Адміністративні послуги, дозвільна система та ліцензування

Постанова Кабінету Міністрів України «Про встановлення вартості адміністративної послуги за оформлення (у тому числі замість втраченого або викраденого) та обмін посвідчення члена екіпажу» від 22 листопада 2017 р. № 892 (набуває чинності 01.06. 2018 р.)

Коментар: Уряд врегулював питання надання адміністративних послуг органами виконавчої влади в частині встановлення плати за видачу документів, що посвідчують особу та підтверджують громадянство України членам екіпажів літаків. Зокрема, встановлюється вартість адміністративної послуги за оформлення (у тому числі замість втраченого або викраденого) та обмін посвідчення члена екіпажу, в яке імплантовано безконтактний електронний носій. Рішення прийняте на виконання вимог Закону України "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України, щодо документів, що підтверджують громадянство України, посвідчують особу чи її спеціальний статус, спрямованих на лібералізацію Європейським Союзом візового режиму для України".

Постановою передбачено установити вартість адміністративної послуги за оформлення (у тому числі замість втраченого або викраденого) та обмін посвідчення члена екіпажу у строк:

- 1) не пізніше ніж через 20 робочих днів з дня оформлення заяви-анкети - 0,07 розміру прожиткового мінімуму, встановленого для працездатних осіб на 1 січня календарного року;
- 2) не пізніше ніж через сім робочих днів з дня оформлення заяви-анкети - 0,14 розміру прожиткового мінімуму, встановленого для працездатних осіб на 1 січня календарного року.

Розпорядження Кабінету Міністрів України «Про затвердження форм заяв для отримання роботодавцем дозволу на застосування праці іноземців та осіб без громадянства, продовження строку дії дозволу на застосування праці іноземців та осіб без громадянства, внесення змін до дозволу на застосування праці іноземців та осіб без громадянства» від 15 листопада 2017 р. № 858 (набуло чинності 15.11.2017 р.)

Коментар: Відповідно до частин першої та третьої статті 422, частини першої статті 425 Закону України "Про зайнятість населення" Кабінет Міністрів України Уряд затвердив форми заяв для отримання роботодавцем дозволу на застосування праці іноземців та осіб без громадянства, продовження строку дії такого дозволу та внесення змін до нього.

Затверджено наступні форми:

заяви про отримання роботодавцем дозволу на застосування праці іноземців та осіб без громадянства;

заяви про продовження строку дії дозволу на застосування праці іноземців та осіб без громадянства;

заяви про внесення змін до дозволу на застосування праці іноземців та осіб без громадянства.

Таким чином, регламентовано механізм оформлення роботодавцями відповідних документів для вирішення питань залучення праці іноземних фахівців в Україні.

1.5. Зовнішньоекономічна діяльність

Постанова Кабінету Міністрів України «Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 25 травня 2016 р. № 364» від 22 листопада 2017 р. № 878 (набула чинності 24.11.2017 р.)

Коментар: Постановою схвалено рішення про запровадження з 1 лютого 2018 року обов'язковості використання підприємствами і державними органами інформаційної системи «єдине вікно».

«Єдине вікно» – це єдина електронна система обміну даними, яка дозволяє різним службам контролю та митницям в автоматичному режимі обмінюватись інформацією про вантаж, який проходить через кордон України та про результати його державного контролю.

Постановою запроваджено наступні зміни до функціонування інформаційного обміну за принципом «єдиного вікна»:

- поширення дії «єдиного вікна» буде на операції з переміщення товарів в абсолютно всіх митних режимах (наразі це тільки імпорт та експорт), а також на переміщення товарів за періодичними митними деклараціями та попередніми деклараціями, які містять повний обсяг даних (наразі тільки на обмежене коло митних декларацій при імпорті та експорті);

- зменшення кількості сканованих документів шляхом надання контролюючим органам необхідних відомостей, які наявні в попередній декларації;

- скорочення часу, протягом якого контролюючими органами може бути призначений огляд товарів з 24 до 12 робочих годин;

- зменшення граничного терміну прийняття рішення контролюючими органами щодо товарів, що вивозяться за межі митної території України, з 24-х до 4-х годин.

Окрім того, запроваджено проведення щомісячного моніторингу застосування «єдиного вікна» у контролюючих органах, а також проведення семінарів у регіонах України, де будуть вивчатися проблемні питання у роботі механізму «єдиного вікна».

Таким чином, обов'язкове застосування Порядку інформаційного обміну за принципом «єдиного вікна» повинно скоротити «затягування» здійснення митних процедур контролюючими органами та зменшити паперовий документообіг.

2. НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ АКТИ, ЯКІ НАБУЛИ ЧИННОСТІ У ЛИСТОПАДІ 2017 р.

Сфера регулювання	Назва законодавчого документу	Дата набуття чинності	№ Моніторингу
Реєстраційна сфера	Наказ Міністерства фінансів України «Про затвердження Положення про реєстрацію фізичних осіб у Державному реєстрі фізичних осіб - платників податків» від 29 вересня 2017 р. № 822	21.11.2017	Моніторинг за вересень
	Розпорядження Кабінету Міністрів України «Про затвердження плану заходів з впровадження системи проведення логічного та арифметичного контролю декларацій та модернізації програмно-апаратного комплексу інформаційно-телекомунікаційної системи “Єдиний державний реєстр декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування» від 8 листопада 2017 р. № 787-р	08.11.2017	Моніторинг за листопад
Адміністративні послуги, дозвільна система та ліцензування	Розпорядження Кабінету Міністрів України «Про затвердження форм заяв для отримання роботодавцем дозволу на застосування праці іноземців та осіб без громадянства, продовження строку дії дозволу на застосування праці іноземців та осіб без громадянства, внесення змін до дозволу на застосування праці іноземців та осіб без громадянства» від 15 листопада 2017 р. № 858	11.10.2017	Моніторинг за листопад
Зовнішньоекономічна діяльність	Постанова Кабінету Міністрів України «Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 25 травня 2016 р. № 364» від 22 листопада 2017 р. № 878	24.11.2017	Моніторинг за листопад

3. ПРАКТИКА ДЕРЕГУЛЮВАННЯ ЕКОНОМІКИ В УКРАЇНІ

3.1. ЄС впровадить в Україні систему електронної взаємодії між державними реєстрами «Трембіта» за естонським зразком . Його запровадив консорціум з Естонії та України у співпраці з Державним агентством з питань електронного уряду України. Фінансову підтримку надав ЄС, а також уряди Швеції та Естонії. За даними Представництва ЄС, проект "Трембіта" почне працювати вже найближчими місяцями.

Система електронної взаємодії між державними реєстрами "Трембіта" дасть можливість громадянам України знати, хто з чиновників, коли і з якою метою цікавився їхніми персональними даними. Реалізація електронної системи дасть змогу громадянам стати справжніми власниками інформації про себе.

3.2. Україна значно покращила свої позиції в міжнародному рейтингу «Paying Taxes-2018». Із 190 країн Україна піднялася на 43 позицію (в порівнянні з показниками попереднього року піднялися на 41 відсотковий пункт (з 84 місця), у 2012 році (рік початку оцінювання України) країна займала 181 місце з 182 країн). Оцінку простоти сплати податків готує Група Світового банку і аудиторська компанія PricewaterhouseCoopers за підсумками минулого податкового року .

Податкові системи оцінюються за чотирма параметрами: загальна податкова ставка, час, що витрачається суб'єктами господарювання на сплату податків, кількість платежів, простота відшкодування ПДВ і коригування корпоративного податку (податку на прибуток).

Згідно з рейтингом, в Україні загальна ставка оподаткування прибутку складає 11,9%, податків із зарплати – 24,8%, інших податків – 1,0%. Загалом загальна ставка на оподаткування в Україні складає 37,8%. Середнє значення рейтингу сягає позначки у 40,5%.

Станом на листопад 2017 року кількість податкових платежів в Україні зберігає відмітку в п'ять платежів на рік. Середнє значення рейтингу Paying Taxes – 24 платежі.

[1] ЄС впровадить в Україні систему обміну даних «Трембіта» за естонським зразком [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.eurointegration.com.ua/news/2017/11/16/7073750>

[2] «Трембіта»: ЄС запустить систему обміну держреєстрів в Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://uain.press/economics/587799/>

[3] Україна за рік піднялась у глобальному рейтингу оподаткування на 41 сходинку [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://mind.ua/news/20178792-ukrayina-za-rik-pidnyalas-u-globalnomu-rejtingu-opodatkovannya-na-41-shodinku>

Складання та подання звітності податку на прибуток в Україні займає 36,5 години на рік (у світі – 61 год/рік, в ЄС з ЄАВТ – 34 год/рік), податків з зарплати в Україні – 92 год/рік (у світі – 88 год/рік, в ЄС з ЄАВТ – 34 год/рік), інших податків – 199 год/рік (у світі та ЄС з ЄАВТ – 95 і 51 год/рік відповідно). У цілому час на складання і подання звітності в Україні займає 328 годин. Середньосвітове значення – 240 годин.

Індекс постподавання декларації бюджетного відшкодування в Україні займає 16 годин (у світі – 18,4 год, у ЄС з ЄАВТ – 7,1 год).

Час на отримання відшкодування ПДВ в Україні займає всього 14,3 тижня. Тоді як у Східній Європі та Центральній Азії – 24 тижні. Загалом у світі ще більше – 27,8 тижнів.

Виправлення помилки в декларації податку на прибуток займає в Україні 3 години.

Таке покращення позицій обумовлено зниженням ставки ЄСВ, введенням електронної звітності, збереженням простих процедур щодо внесення виправлень у декларації. У той же час Україна відстає від країн регіону Центральної Азії і Східної Європи, таких як Молдова (32 місце), Грузія (22 місце), Естонія і Латвія (14 і 13 місце відповідно). Високі місця в рейтингу ці країни зайняли завдяки більш простим правилам та меншим витратам часу на заповнення звітності, реальному електронному документообігу.

3.3. Міністерство економічного розвитку і торгівлі України створило офіційний портал Програми ЄС з підтримки малого і середнього бізнесу в Україні – cosme.me.gov.ua. Портал містить інформацію для малого та середнього бізнесу щодо можливостей виходу на нові ринки та обміну досвідом з ЄС для вдосконалення внутрішніх бізнес-процесів.

Бюджет програми COSME до 2020 року складає 2,3 млрд. євро. Українські підприємці можуть брати участь у проектах програми на загальну суму 900 млн євро.

COSME надає можливості:

вийти на ринок ЄС та ринки партнерів програми (через Європейську мережу підприємств – Europe Enterprise Network);

[4] Платить налоги стало проще: рейтинг Paying Taxes 2018 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://jurliga.ligazakon.ua/news/2017/11/21/166338.htm>

[5] Мінекономрозвитку запускає портал із можливостями для малого і середнього бізнесу [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://news.dtki.ua/state/entrepreneurship/46084>

[6] COSME [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=8dc8c0b0-4e27-409c-b90e-f076ab2a27d8&title=ProgramiPidtrimkiPidprintsiv>

отримати легкий доступ до інформації щодо ведення підприємницької діяльності (через онлайн-портали Your Europe business portal, Trade helpdesk, European cluster collaboration platform);

пройти бізнес-стажування за кордоном на реальному підприємстві (обмін досвідом за допомогою програми Еразмус для молодих підприємців);

взяти участь у спеціальних конкурсах для органів державної влади, які формують та реалізують політику, з метою забезпечення кращого бізнес-клімату в країні.

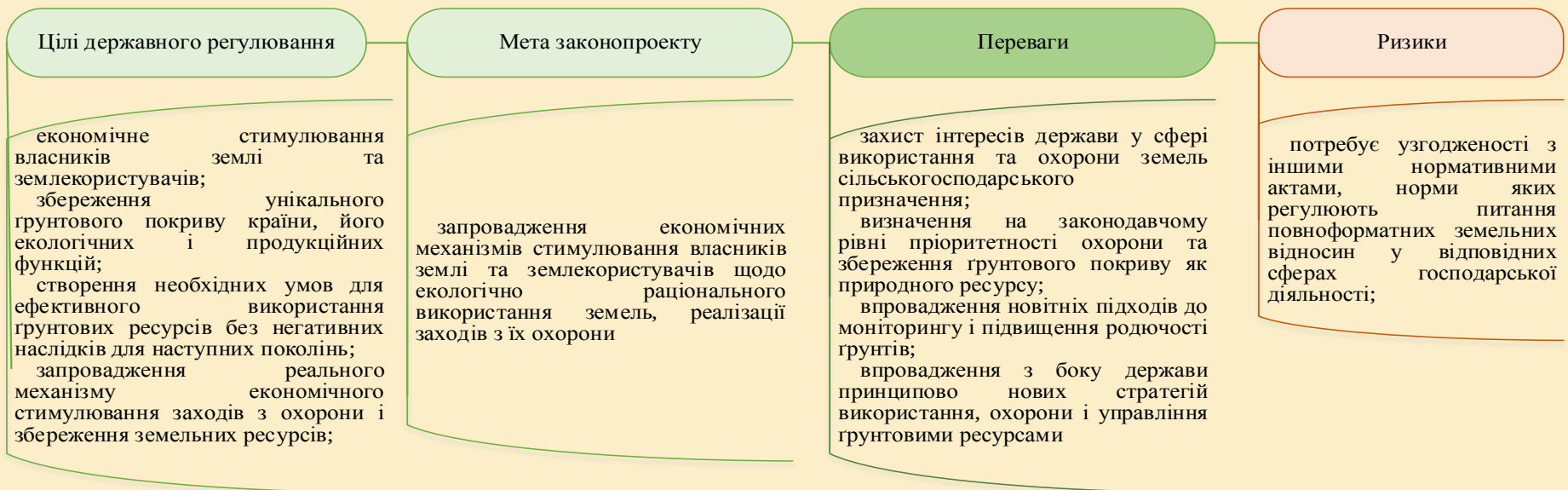
Окремо потрібно відзначити Europe Enterprise Network. Це хороший інструмент для пошуку клієнтів за кордоном, пошуку інвесторів, партнерів та інноваційних технологій для розширення власного виробництва.

4. ПЕРСПЕКТИВНЕ ЗАКОНОДАВСТВО

Дерегулювання в сфері аграрної політики та продовольства України

1) Проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо удосконалення механізмів збереження ґрунтів та економічного стимулювання відтворення їх родючості» від 01.11.2017 р.

Загальна спрямованість: визначення законодавчих принципів державної політики та правил регулювання правових взаємовідносини у сфері охорони земель, збереження ґрунтів та відтворення їх родючості

Прийняття Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо удосконалення механізмів збереження ґрунтів та економічного стимулювання відтворення їх родючості» дасть можливість удосконалити законодавчу базу в сфері охорони земельних ресурсів, раціонального та заощадливого їх використання, забезпечить продовольчу безпеку держави та сприятиме надходженню інвестицій у галузь сільського господарства.

2) Проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо підвищення прозорості при погодженні документації із землеустрою та врегулювання інших питань у сфері землеустрою» від 29.11.2017 р.

Загальна спрямованість: підвищення прозорості дій органів державної влади та органів місцевого самоврядування, які виникають у сфері земельних відносин.

Прийняття Закону забезпечить публічність дій органів державної влади під час погодження документації із землеустрою, погодження всіх видів документації із землеустрою територіальними органами Держгеокадастру за принципом екстериторіальності, та усуне безпосереднє спілкування розробника документації із землеустрою та посадової особи органу державної влади.

Дерегулювання в сфері контрольно-перевірочної діяльності

1) Проект Закону України «Про основні засади діяльності органів державного фінансового контролю» від 02.11.2017 р.

Загальна спрямованість: обґрунтування потреби державного регулювання у сфері здійснення державного фінансового контролю.

Цілі державного регулювання

створення підґрунтя та стимулів для проведення реформ та розвитку потужної й ефективної системи управління державними фінансами, зокрема державного фінансового контролю

Мета законопроекту

визначення основних принципів, правових та організаційних засад діяльності органів державного фінансового контролю.

Переваги

збільшення можливостей щодо встановлення, фіксування та доведення фінансових порушень та недоліків у діяльності підконтрольних установ; зменшення часу, необхідного для отримання та підтвердження інформації про фінансові порушення; зменшення збитків суб'єктів господарювання від незаконних операцій та зайвих витрат бюджетних коштів

Ризики

потребує узгодження з іншими законодавчими актами в частині гармонізації та унормування особливостей функціонування органів Держаудитслужби

Прийняття Закону дасть змогу: створити цілісну дієву та ефективну систему державного фінансового контролю; забезпечити розвиток правової та методологічної бази функціонування, діяльності органів Держаудитслужби та наблизити до кращих практик ЄС.

Дерегулювання в сфері податково-бюджетної та митної політики

1) Проект Закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо забезпечення збалансованості бюджетних надходжень у 2018 році» № 6776-д від 14.11.2017р.

Загальна спрямованість: забезпечення збалансованості бюджетних надходжень у 2018 році

Цілі державного регулювання

індексація ставок податків;
підвищення ставок акцизного податку на тютюнові вироби;

Мета законопроекту

забезпечення збалансованості бюджетних надходжень у 2018 році, у тому числі шляхом виконання вимог пункту 4 розділу XIX Податкового кодексу України (даді – ПКУ) щодо щорічного перегляду ставок деяких податків

Переваги

збільшення податкових надходжень до Зведеного бюджету України (за рахунок індексації ставок екологічного податку, рентної плати, акцизного податку на тютюнові вироби)

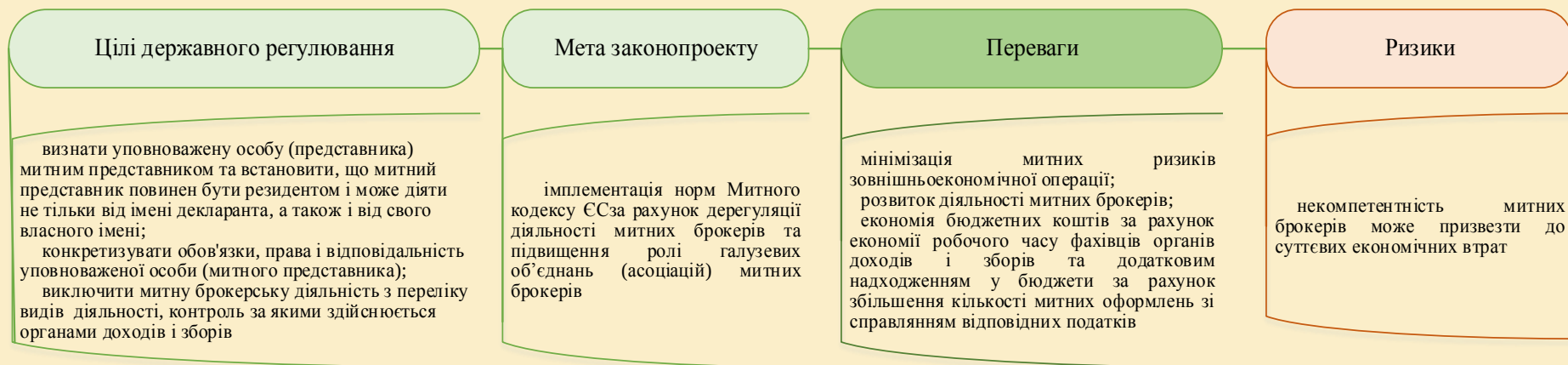
Ризики

підвищення цін на продукції, до виробників якої застосовані означені заходи

Прийняття Закону України про внесення змін до Податкового кодексу України щодо забезпечення збалансованості бюджетних надходжень у 2018 році дозволить забезпечити збалансованість бюджетних надходжень у 2018 році, у тому числі шляхом збільшення ставок деяких податків, визначених в абсолютних значеннях, а також поступове до 2025 року підвищення ставок акцизного податку на тютюнові вироби на виконання Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони, щодо наближення ставок акцизного податку на тютюнові вироби до мінімального рівня, діючого в ЄС (відповідно до Додатка XXVIII до цієї Угоди (ст. 353), що забезпечить виконання міжнародних зобов'язань України, покращить міжнародний імідж країни та дозволить залучити до бюджету додаткові кошти.

2) Проект Закону України «Про внесення змін до Митного кодексу України щодо дерегуляції певних видів господарської діяльності, контроль за провадженням яких здійснюється органами доходів і зборів» № 7241-1 від 10.11.2017

Загальна спрямованість: створення сприятливих умов ведення бізнесу в Україні.

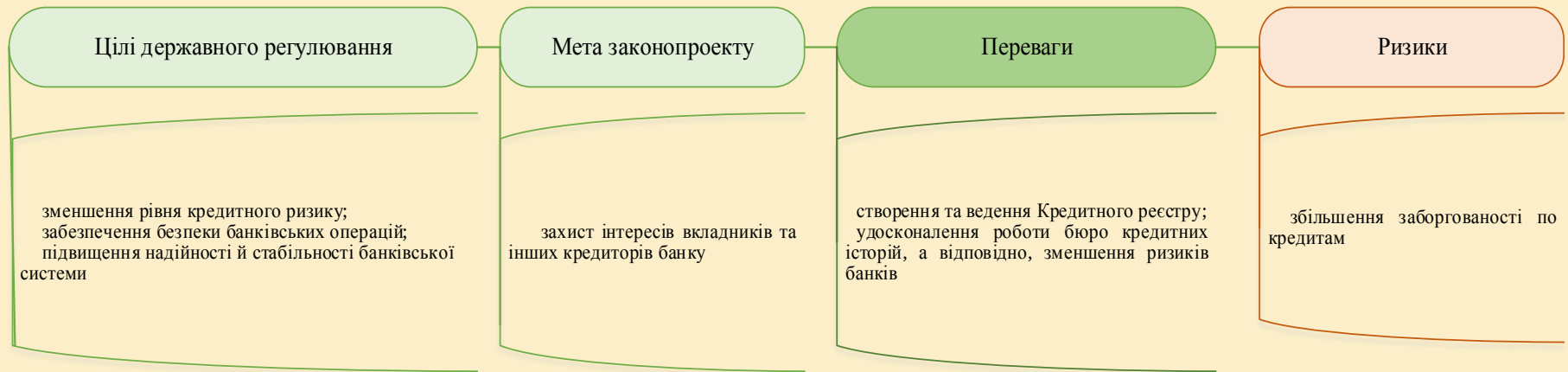

Прийняття цього Законопроекту дасть змогу створити належні умови ведення бізнесу в Україні, що відповідатимуть європейським стандартам у митній сфері.

Дерегулювання в банківській сфері

Проект Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо створення та ведення Кредитного реєстру Національного банку України та вдосконалення процесів управління кредитними ризиками банків» № 7114-д від 15.11.2017

Загальна спрямованість: підвищення якості кредитних портфелів банків за рахунок забезпеченні ефективного функціонування системи обміну інформацією

Прийняття законопроекту створить правове підґрунтя для запровадження і функціонування Кредитного реєстру Національного банку України, розширить доступ до інформації по найбільш ризикових кредитах та зменшить ризик за кредитами, інформація щодо яких наявна в бюро кредитних історій, що сприятиме мінімізації кредитних ризиків.

5. ОЦІНКА ПРОВЕДЕННЯ АРВ ПРОЕКТІВ РЕГУЛЯТОРНИХ АКТІВ

З метою оцінювання якості роботи регуляторних органів у сфері проведення АРВ проектів нормативно-правових актів, на основі методики проведення аналізу впливу регуляторного акта (Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження методик проведення аналізу впливу та відстеження результативності регуляторного акта» від 11 березня 2004 р. № 308) було розроблено методичний підхід. Оцінка відбувається за критерієм наявності якісної та кількісної складової в аналізі регуляторного впливу проектів. Згідно до пункту 10 Постанови КМУ «Про затвердження методик проведення аналізу впливу та відстеження результативності регуляторного акта» від 11 березня 2004 р. № 308, Додатків 2,3,4 до Методики (в редакції постанови КМУ від 15.03.2016 № 308), кількісна оцінка проекту передбачає аналіз витрат на одного суб'єкта господарювання великого і середнього підприємництва; аналіз бюджетних витрат на адміністрування регулювання для суб'єктів великого і середнього підприємництва; аналіз М-тесту та аналіз показників результативності регуляторного акта, які встановлюються протягом різних періодів після набрання чинності актом. Таким чином, для оцінки кількісної складової можна виділити наступні складові:

1. Визначення усіх прийнятних альтернативних способів досягнення зазначених цілей
2. Визначення очікуваних результатів прийняття акта з розрахунком витрат на виконання вимог регуляторного акта для органів виконавчої влади чи органів місцевого самоврядування
3. Визначення показників результативності акта

$$K_k = K_{fk} / K_{kz}, \quad (1)$$

де, K_k – коефіцієнт повноти кількісної оцінки

K_{fk} – число фактично оцінених кількісних показників

K_{kz} – число кількісних показників для відповідного АРВ

$$K_{kz} = K_{\text{сум}} - K_{kx},$$

де, $K_{\text{сум}}$ – максимальне число кількісних показників затверджених методикою. Число кількісних показників може бути 23 (за умови, що проведено М-тест) або 15 (за умови, що М-тест відсутній)

K_{kx} – число кількісних показників затверджених методикою, розрахунок яких не передбачено окремим регуляторним актом.

Загальна сума кількісних показників може бути 23 (за умови, що проведено М-тест) або 15 (за умови, що М-тест відсутній).

Крім того, згідно з п.11 Постанови, у разі неможливості обчислення розмірів прогнозних значень показників результативності чи іншої вигоди або витрати наводиться їх текстовий опис. Отже, за наявності лише текстового опису кількісних показників, для проведення оцінки, вони вважаються проаналізованими описовим методом та позначаються, як «О». Для оцінки співвідношення кількості показників, наведених в текстовій та числовій формах, застосовується коефіцієнт описового заміщення кількісних показників (K_o), який дорівнює:

$$K_o = K_{ko}/K_{ok}, \quad (2)$$

де, K_o – коефіцієнт описового заміщення кількісних показників

K_{ko} – число показників оцінених описовим способом

K_{ok} – число оцінених кількісних показників

Для оцінки якісної складової аналізу можливо виділити такі критерії як:

1. Визначення проблеми, яку передбачається розв'язати шляхом державного регулювання
2. Визначення цілей державного регулювання
3. Визначення усіх прийнятних альтернативних способів досягнення зазначених цілей
4. Опис механізму, який пропонується застосувати для розв'язання проблеми
5. Обґрунтування можливості досягнення визначених цілей у разі прийняття регуляторного акта
6. Обґрунтування запропонованого строку дії акта
7. Визначення заходів, з допомогою яких буде здійснюватися відстеження результативності акта

Відповідно до цього, ступінь повноти проведення якісного аналізу може бути оцінений за допомогою коефіцієнту повноти якісної оцінки (Кяк), який розраховується наступним чином:

$$\text{Кяк} = \text{Коя} / \text{Кяз}, \text{ де} \quad (3)$$

де, Кяк – коефіцієнт повноти якісної оцінки

Коя – число оцінених якісних показників

Кяз – число якісних показників для відповідного АРВ

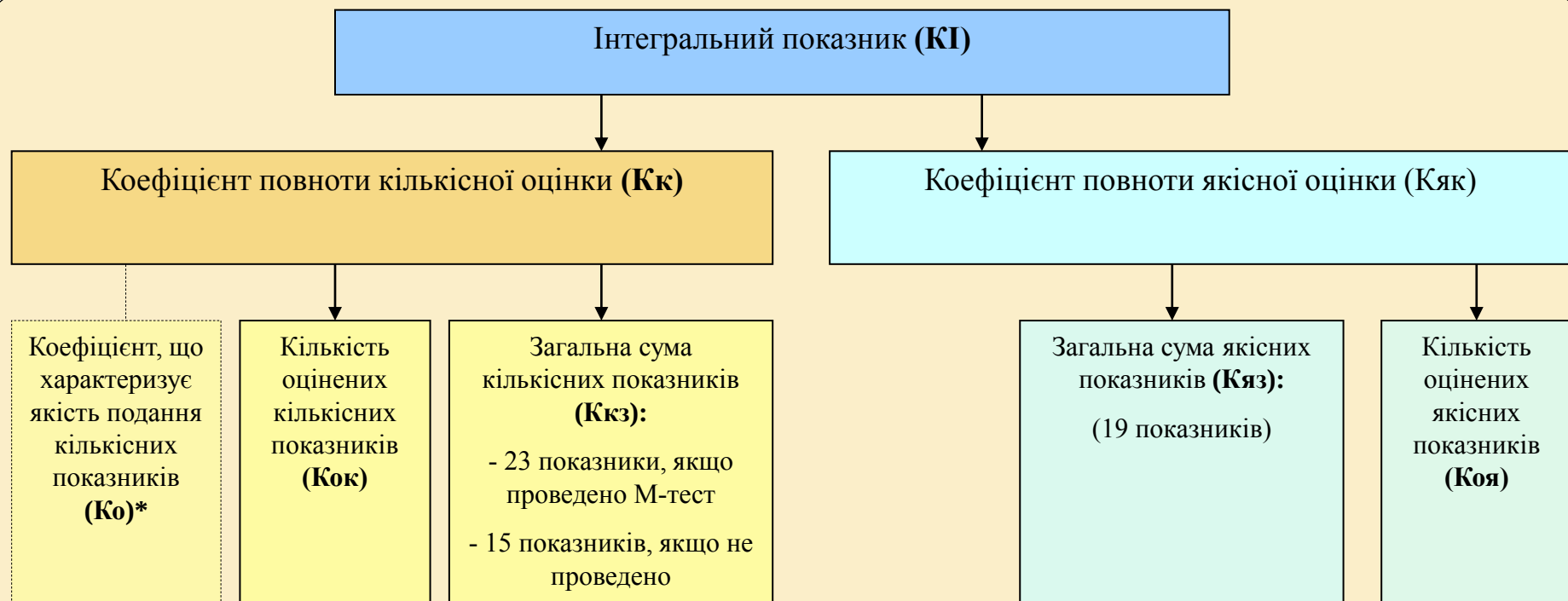
$$\text{Кяз} = \text{Ксум} - \text{Кях}$$

де, Ксум – максимальне число якісних показників затверджених методикою. Число якісних показників дорівнює 19

Кях – число якісних показників затверджених методикою, розрахунок яких не передбачено окремим регуляторним актом.

Загальна сума якісних показників (Ксум) дорівнює 19. Кях - кількість якісних показників, розрахунок яких не передбачено методикою.

Для ранжування державних органів за повнотою розробки АРВ проектів нормативно-правових актів використано інтегральний показник, який враховує кількісні та якісні коефіцієнти та містить наступні складові (рис.1).

- Коефіцієнт, що характеризує якість подання кількісних показників є складовою частиною коефіцієнту повноти кількісної оцінки, проте не використовується при розрахунку інтегрального показника.

- $KI = (Kяк + Kк) / 2$, де

Кяк - коефіцієнт повноти якісної оцінки

Kк - коефіцієнт повноти кількісної оцінки

Для проведення оцінки було введено наступні позначення: «+» - оцінка проведена; «-» - оцінка не проведена, «o» - оцінка проведена описовим способом, «х» - проведення оцінки не передбачено, «№*» - проект регуляторного акту має дерегулятивний характер.

Результати проведення оцінки АРВ проектів нормативно-правових актів за листопад 2017 р.

	Назва державного органу	Кількість проектів НПА	Кяк*	Кк	Ко	КІ	Рейтинг
Міністерства							
1	Міністерство енергетики та вугільної промисловості України	1	0,79	0,53	0,40	0,66	10
2	Міністерство соціальної політики України	1	0,79	0,67	0,13	0,73	5
3	Міністерство регіонального розвитку та будівництва	13	0,89	0,71	0,33	0,80	2
4	Міністерство економічного розвитку та торгівлі	5	0,85	0,69	0,35	0,77	3
5	Міністерство оборони України	1	0,68	0,80	0,27	0,74	4
6	Міністерство аграрної політики та продовольства України	9	0,85	0,61	0,35	0,73	5
7	Міністерство внутрішніх справ України	2	0,68	0,64	0,34	0,66	10
8	Міністерство інфраструктури України	2	0,82	0,57	0,27	0,69	7
9	Міністерство освіти і науки України	1	0,79	0,87	0,17	0,83	1
10	Міністерство охорони здоров'я України	3	0,75	0,60	0,53	0,68	8
11	Міністерство фінансів України	2	0,63	0,57	0,43	0,60	13
12	Міністерство екології та природних ресурсів	1	0,84	0,60	0,47	0,72	6

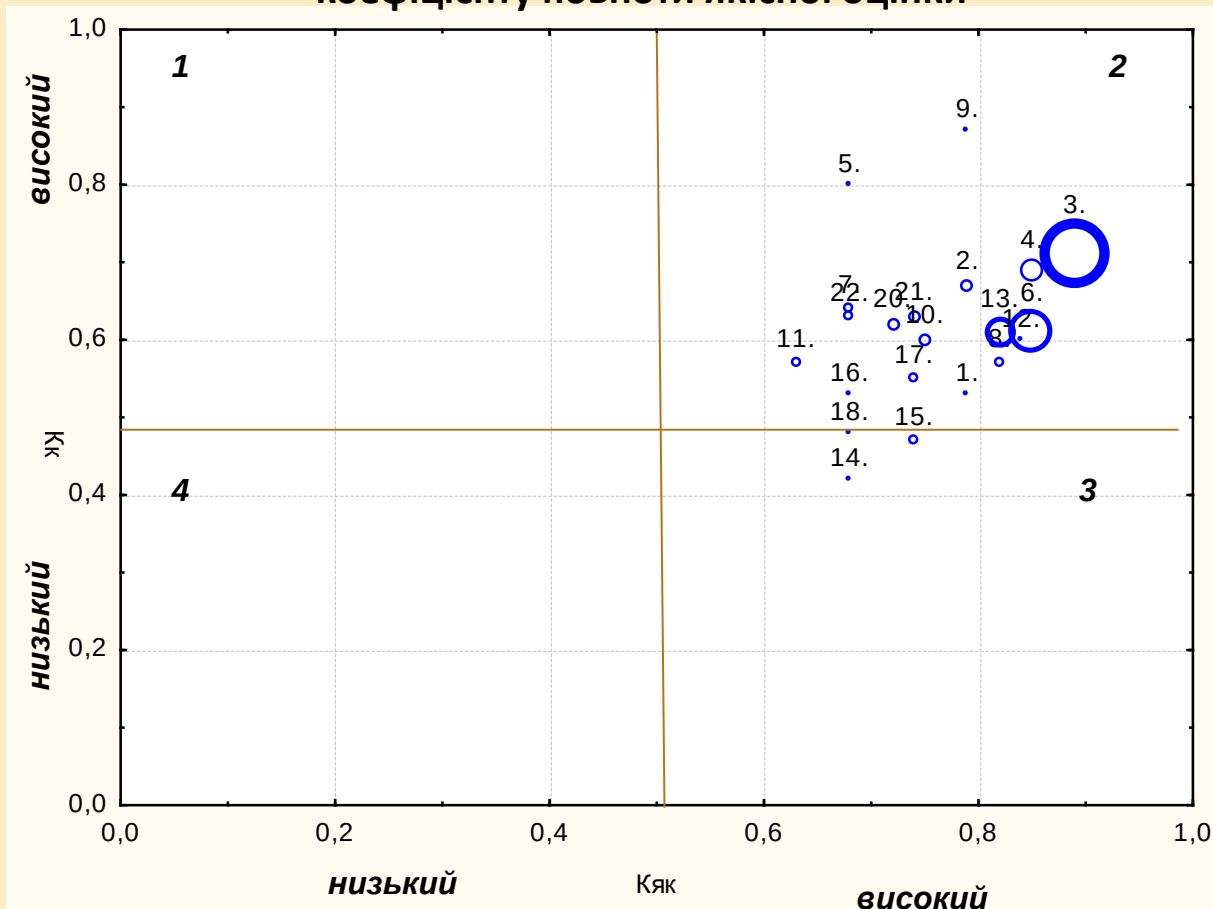
*В таблицях значення Кяк, Кк і Ко наведено у вигляді середніх арифметичних по кожному центральному органу виконавчої влади (далі – ЦОВВ)

Результати проведення оцінки АРВ проектів нормативно-правових актів за листопад 2017 р.

№	Назва державного органу	Кількість проектів НПА	Кяк	Кк	Ко	КІ	Рейтинг
Служби та інспекції							
13	Державна служба України з питань праці	6	0,82	0,61	0,27	0,72	6
14	Державна служба України з питань геодезії, картографії та кадастру	1	0,68	0,42	0,17	0,55	15
15	Державна служба спеціального зв'язку та захисту інформації України	2	0,74	0,47	0,27	0,60	13
16	Державна екологічна інспекція України	1	0,68	0,53	0,47	0,61	12
17	Державна фіскальна служба України	2	0,74	0,55	0,39	0,64	11
18	Державна служба безпечності харчових продуктів	1	0,68	0,48	0,24	0,58	14
19	Державна аудиторська служба	1	0,79	0,67	0,13	0,73	5
Фонди, комітети, комісії							
20	Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації	3	0,72	0,62	0,44	0,67	9
21	Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг	3	0,74	0,63	0,24	0,68	8
22	Пенсійний фонд України	2	0,68	0,63	0,47	0,66	10
23	Фонд державного майна України	1	0,79	0,67	0,25	0,73	5

Для інтерпретації отриманих даних було побудовано матрицю розподілу державних органів за коефіцієнтами повноти кількісної та якісної оцінок та кількості розроблених проектів регуляторних актів. Наведена матриця складається з 4 квадрантів. З точки зору аналізу, найкращим вважається 2 квадрант, оскільки до нього увійшли державні органи, які провели максимально повний якісний і кількісний аналіз проектів НПА. Найгіршим є квадрант, в якому коефіцієнти повноти якісної та кількісної оцінки є найнижчими. 1 квадрант має високі / середні показники Кк та низькі / середні показники К як, що свідчить про значну емпіричну основу, однак недостатність якісних характеристик аналізу. 3 квадрант характеризується низьким /середнім значення Кк та високим Кк, що характеризує недостатність статистичних підтверджень ефективності проекту НПА.

Розподіл державних органів за значеннями коефіцієнту повноти кількісної оцінки та коефіцієнту повноти якісної оцінки

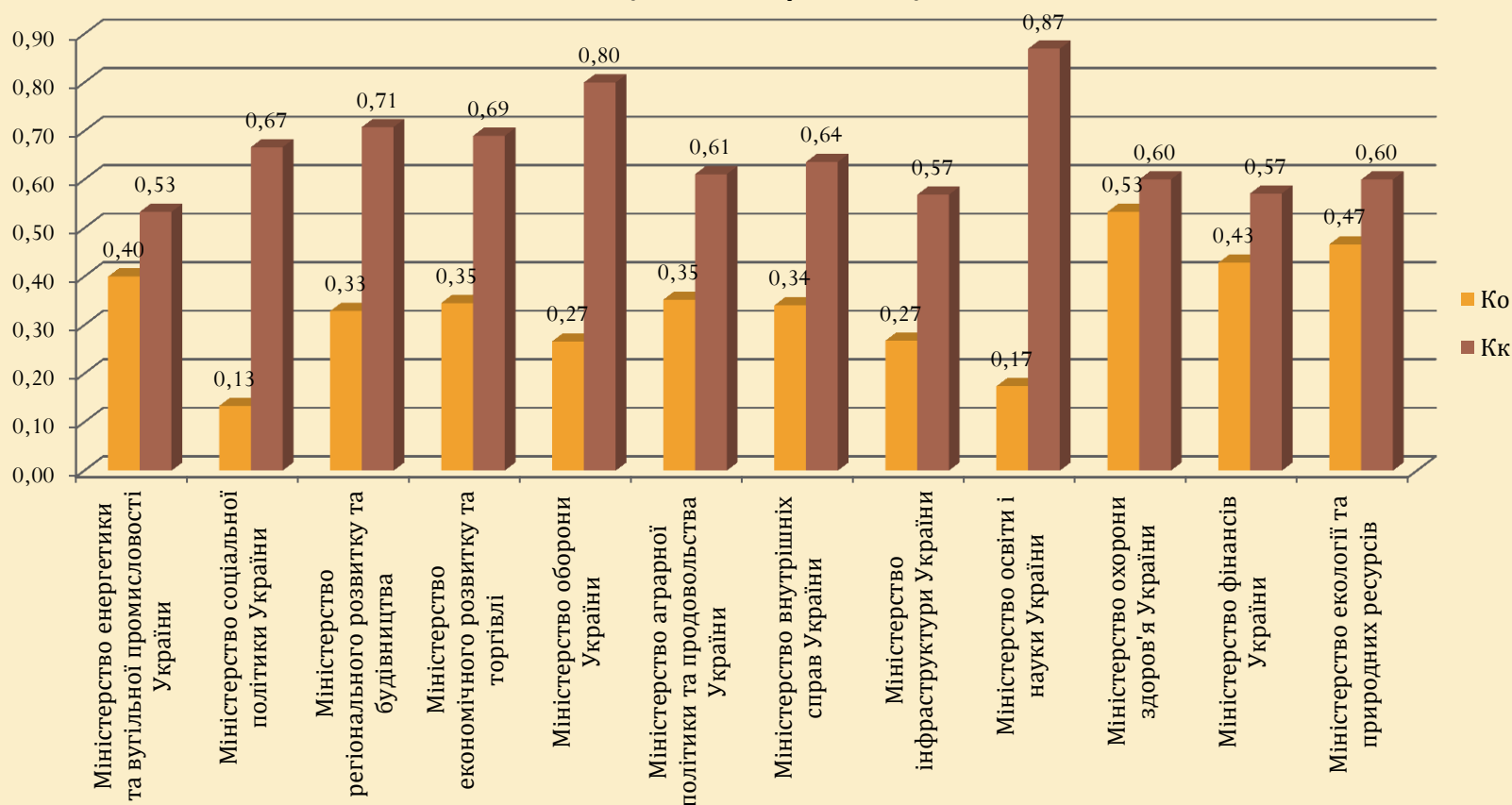

Номера державних органів на рис. відповідають порядковому номеру органу в табл. на слайдах 23,24

Згідно до матриці, майже всі ЦОВВ потрапили до 2 та 3 квадрантів, які є найкращими з точки зору аналізу, оскільки мають найбільші значення Кк та Кяк. Більшість ЦОВВ, а саме 21 з 23 увійшли до 2 квадранту, що свідчить про наявність більшості якісних та кількісних складових аналізу. Можна зазначити, що загальна якість аналізу за останній квартал значно покращилась, про що свідчить наявність АРВ до всіх розроблених проектів та наведення в аналізах більшої частини складових.

У листопаді розроблено 64 проекти нормативно-правових актів, що відповідає показникам інтенсивності нормотворчості зафіксованим у жовтні. Всі АРВ розроблені за новою методикою, проте спостерігається ситуація оприлюднення АРВ на сайті Державної регуляторної служби та відсутності його на офіційному сайті органу розробника.

Співвідношення коефіцієнту описового заміщення кількісних показників та коефіцієнту повноти кількісної оцінки (за міністерствами)

Найкращі показники коефіцієнту повноти кількісної оцінки отримали Міністерство освіти і науки України, Міністерство оборони, Міністерство регіонального розвитку та будівництва, Державна аудиторська служба та Державна служба з питань праці. Загалом у групі міністерств, фондів, комітетів – всі показники коефіцієнту повноти кількісної оцінки є вище середнього. Виключеннями стали Державна служба України з питань геодезії, картографії та кадастру, Державна служба спеціального зв'язку та захисту інформації України, Державна служба безпечності харчових продуктів, в яких значення K_k нижчі за 0,5, проте все одно є достатньо високими (0,42-0,48).

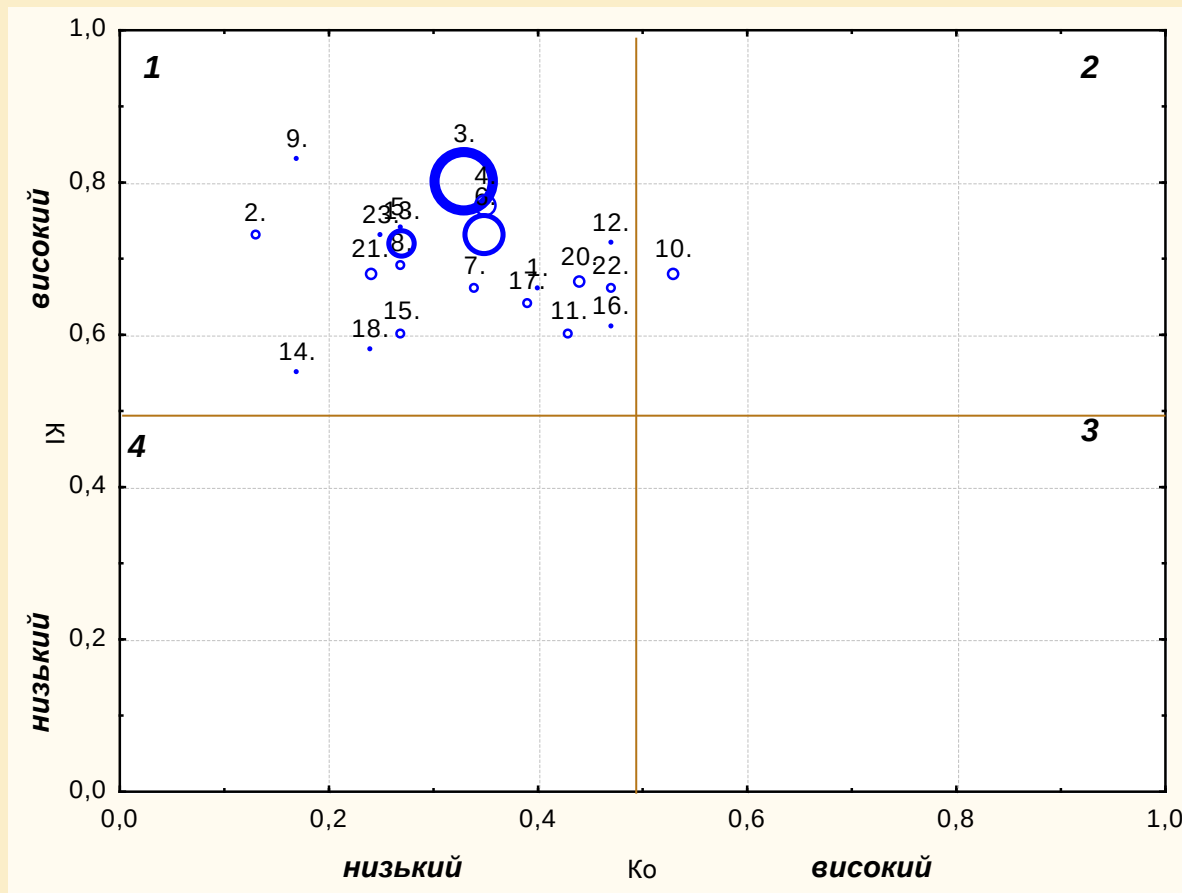
Для того, щоб зробити висновки про якість проведення кількісної оцінки та визначити частку коефіцієнту описового заміщення кількісних показників в інтегральному, побудовано матрицю розподілу ЦОВВ за K_o та K_i . Наведена матриця складається з 4 квадрантів.

З точки зору аналізу, найкращим вважається 1 квадрант, оскільки до нього входять державні органи, які провели максимально повний кількісний аналіз проектів НПА та мають переважання кількісної оцінки над описовою.

Найгіршим є 3 квадрант, в якому коефіцієнти повноти кількісної оцінки є найнижчими, а коефіцієнт описового заміщення кількісних показників має високі значення.

2 квадрант характеризується високим значеннями коефіцієнту описового заміщення кількісних показників та низькими інтегральними показниками.

Розподіл державних органів за значеннями інтегрального показника та коефіцієнту описового заміщення кількісних показників

Згідно з результатами побудованої матриці можна зазначити, що більшість регуляторних органів продемонстрували високі показники КІ та низькі показники Ко, що свідчить про якість розроблених АРВ. У листопаді 2017р. всі ЦОВВ продемонстрували високі показники інтегрального показника якості АРВ, що свідчить про наявність більшості якісних та кількісних складових. Показники Ко в більшості проектів є невисокими (0-0,47), що свідчить про наявність необхідної числової оцінки в більшості кількісних показників. Виключенням стало лише Міністерство охорони здоров'я України (Ko=0,53).

[Перейти до інших випусків моніторингу](#)

**Моніторинг підготовлено експертно-аналітичною групою
Науково-дослідного центру індустріальних проблем розвитку
Національної академії наук України та
Харківського національного економічного університету ім. Семена Кузнеця
за підтримки Об'єднання промисловців і підприємців Харківської області -
регіонального відділення Всеукраїнської громадської організації
«Український союз промисловців і підприємців»**

під керівництвом:

заступника директора НДЦ ІПР з наукової роботи д.е.н., професора, Заслуженого економіста України
Ю. Б. Іванова;

у складі:

старшого наукового співробітника, д.е.н., доцента **О. Ю. Іванової;**

завідувача кафедри оподаткування ХНЕУ ім. С. Кузнеця, д.е.н., доцента **В. Ф. Тищенко;**

викладача кафедри управління фінансовими послугами ХНЕУ ім. С. Кузнеця, к.е.н. **В. М. Остапенко**

викладача кафедри оподаткування ХНЕУ ім. С. Кузнеця, к.е.н. **Ю. М. Малишко;**

аспірантів: **А. О. Удовенко, Г. С. Севостьянової;**

за участю:

виконавчого директора Об'єднання промисловців і підприємців Харківської області - регіонального
відділення ВГО УСПП **Е. Є. Набоки.**